

Czy organ może żądać od strony przedłożenia dokumentów potwierdzających ciągłość w zakresie przeniesienia prawa własności, jeżeli strona składająca wniosek o rejestrację przedłożyła umowę sprzedaży samochodu, złożyła oświadczenie, że nie posiada dowodu rejestracyjnego pojazdu zabytkowego a z danych zawartych w ewidencji pojazdów wynika, że pojazd nie był wcześniej rejestrowany?

Odpowiedź: Zgodnie z §4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2002 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów dowodem własności pojazdu jest umowa sprzedaży. Zgodnie z ust. 2 w przypadku gdy dane odnoszące się do zbywcy pojazdu zawarte w dowodzie własności pojazdu dołączonym do wniosku o rejestrację są niezgodne z danymi właściciela zawartymi w dowodzie rejestracyjnym i karcie pojazdu, jeżeli była wydana, jako dowód własności wymagany do rejestracji rozumie się wszystkie dokumenty potwierdzające fakt przeniesienia prawa własności pojazdu. Z literalnego brzmienia powołanego przepisu wynika, że obowiązek przedłożenia wszystkich dokumentów potwierdzających fakt przeniesienia prawa własności dotyczy sytuacji, w których dane właściciela zawarte w dowodzie własności dołączonym do wniosku (np. umowy sprzedaży) nie pokrywają się z danymi zawartymi w dowodzie rejestracyjnym. Jeżeli właściciel oświadczył, że dowodu rejestracyjnego nie posiada, a z danych jakimi dysponuje organ wynika, że pojazd nigdy wcześniej nie był rejestrowany, a zatem dowód rejestracyjny nie mógł zostać wydany, powołany przepis nie może mieć zastosowania.

Organ dokonuje rejestracji pojazdu m.in. w oparciu o dokument potwierdzający własność pojazdu. Jeżeli strona przedłożyła do wniosku umowę na podstawie, której nabyła pojazd od osoby, która zgodnie z treścią tej umowy była poprzednim właścicielem pojazdu, a z żadnych innych danych jakimi dysponuje organ nie wynika aby stan własności pojazdu był sporny (np. pojazd nie figuruje jako skradziony) to organ nie ma podstaw aby treść takiego dokumentu kwestionować. Powyższe znajduje również potwierdzenie orzecznictwo. W uzasadnieniu do wyroku WSA w Kielcach z 21 listopada 2012 r. I SA/Ke 722/12, który dotyczył rejestracji pojazdu zabytkowego, wskazano, że jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy, organ nie jest w stanie ustalić wszystkich właścicieli danego pojazdu, nie może to skutkować odmową jego zarejestrowania. Z uzasadnienia powyższego wyroku wynika, że jeżeli organ nie wykazał, że zbywca nie był jego właścicielem, brak jest jakichkolwiek wiadomości o toczącym się postępowaniu karnym w sprawie pojazdu i nie pojawiła się żadna osoba trzecia, która rościłaby sobie do niego prawo to brak jest podstaw do wydania decyzji odmawiającej rejestracji pojazdu (<http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/EC808F2139>).

Warto również odwołać się do wykładni celowościowej. Możliwość przedłożenia do wniosku o rejestrację pojazdu zabytkowego oświadczenia właściciela o nieposiadaniu dowodu rejestracyjnego została wprowadzona ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym. W uzasadnieniu do projektu tej ustawy wskazano, że ma ona na celu *ułatwienie obrotu pojazdami zabytkowymi oraz ich rejestrację przez nowego właściciela w przypadku braku (zniszczenia, zaginięcia) dowodu rejestracyjnego. Potwierdzenie pochodzenia i poprzedniej własności pojazdu zabytkowego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w połączeniu z oświadczeniem właściciela powinno stanowić wystarczającą gwarancję legalności. Jak można sądzić, zmiana własności pojazdu zabytkowego niejednokrotnie będzie wiązała się z korzyścią dla samego przedmiotu transakcji - np. jego dokończeniem, restauracją, itd. Dlatego też, bez jakiegokolwiek straty dla prawa, niecelowe jest dalsze utrzymywanie utrudnień w wewnętrznym obrocie pojazdami zabytkowymi. W projekcie wskazano również, że najlepsza ochrona pojazdów zabytkowych przed zniszczeniem jest możliwość ich zarejestrowania.*